

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายอนุรักษ์ มาประณีต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๑/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๖๔/๒๕๕๕

วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ มาตรา ๒๘/๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคสอง หรือไม่

ความเห็น

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ มาตรา ๒๘/๔ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด”

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ มาตรา ๒๘/๔ บัญญัติหลักการไว้ทำนองเดียวกับพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๔ และพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๕๘ ซึ่งบัญญัติให้กรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิด ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น

คำวินิจฉัยคดีส่วนตนได้วินิจฉัยไปแล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๑๒/๒๕๕๕ และ ๒/๒๕๕๖ แล้วว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคสอง เพราะโจทก์จะต้องนำสืบพิสูจน์ว่านิติบุคคลกระทำความผิด จากนั้นโจทก์จะต้องนำสืบพิสูจน์ให้เห็นประจักษ์ว่า ผู้ใดที่กระทำการแทนนิติบุคคล เมื่อโจทก์พิสูจน์ได้ดังกล่าวแล้ว บุคคลที่กระทำการแทนนิติบุคคลจึงจะต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย หาได้เป็นข้อสันนิษฐานเลยว่า

เมื่อนิติบุคคลกระทำความผิดแล้ว ให้ถือว่ากรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นกระทำความผิดไปด้วยโดยเจตนาต้องนำสืบพิสูจน์แต่อย่างไร บทบัญญัติมาตรา ๒๘/๔ จึงมิได้บัญญัติสันนิษฐานว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยได้กระทำความผิด

ด้วยเหตุดังที่ได้วินิจฉัยข้างต้น จึงมีความเห็นว่าพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๒๘/๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรยศสอง

นายบุรีรักษ์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ